

UZŅĒMĒJI

IT

Brīnumzeme

**Latvijas uzņēmums *Squalio Group*
ir iekarojis Baltkrievijas IT tirgu.
Kā tam veicas centralizētajā ekonomikā?**

ANNA ŠNAIDERE

J
aunietis raksta
uz tāfeles:
«Datu aizsardzība. GDPR.
Licencēts PN.»

Ar šiem atslēgas
vārdiem sākas
kārtējais treniņš Latvijas uzņēmuma
Squalio Group birojā Baltkrievijā,
Minskā. Auditorijā ir vairāk nekā
simts cilvēku – vidēju un lielu Balt-
krievijas uzņēmumu vadītāji.

Nu jau deviņus gados viens no
Latvijas IT tirgus līderiem *Squalio*
Group darbojas Baltkrievijas tirgū.

Lielākā būve balt-
krievu arhitektūrā
starpku periodā –
Valdības māja.

Latvijas uzņēmums sniedz pakalpojumus informācijas tehnoloģiju
jomā, pārdom licencētu programmnodrošinājumu (PN) un sniedz mākoopserveru pakalpojumus. Tā pa-
kalpojumus izmanto vairāk nekā
200 Baltkrievijas kompāniju.

Kā Latvijas uzņēmums nonāca Baltkrievijas tirgū un kā tas jūtas valsti, kuru politologi vēl pavisa
nesen sauca par Eiropas pēdējo
diktatūru?

SQUALIO GROUP VĒSTURE SĀKĀS
1997. gadā, kad Latvijas

tirgū parādījās uzņēmums *Tilde Datorprogrammu Apgāds*. Tā dibinātāji, kuriem katram piederēja 50 %
daļu, bija Andrejs Vasiljevs (51) un Uldis Dzenis (50). Pēc trim gadiem
uzņēmuma akcionāriem pievieno-
jās Rīgas Tehniskās universitātes ab-
solvents Juris Vilders (44), izpērkot
5 % akciju.

Tilde Ltd. izstrādāja un izplatīja programmnodrošinājumu. Uz-
ņēmums bija *Microsoft* produc-
cijas oficiālais izplatītājs, kā arī lielākā
kompanija Latvijā, kas tirgoja pro-
grammnodrošinājumu. Apgrozījums

2005. gada priekšvakarā bija sasniedzis trīs miljonus latu (4,8 miljonus eiro). Tajā pašā gadā Juris Vilders izpirka no partneriem vēl 35 % akciju, palielinot savu paketi līdz 40 procentiem.

2004. gadā uzņēmumam tika dots cits nosaukums – *Datorprogrammu Apgāds (DPA)*, un tieši ar tādu vārdutās kļuva zināms NVS tirgos un Latvija. 2016. gadā jaunā līdzīpašnieka Sanda Kolomenska (43; 50 % daļu) vadībā uzņēmums veica rebrandingu, nomainot nosaukumu uz *Squalio Group*. Kāpēc? Saīsinājums

DPA dažādās valstis nozīmē kaut ko citu, piemēram, Vācijā – *Deutsche Presse Agentur*. Kolomenskis uzsver: «Mums bija izveidojies nepareizs imīdzis.»

Squalio Group ir starp Latvijas tehnoloģiskajiem lideriem, kas izgājuši starptautiskajā tirgū. Pēc *Lursoft* datiem, 2016. gadā DPA apgrozījums (pašlaik 100 % daļu pieder *Squalio Group*) bija 23,4 miljoni eiro. *Squalio Group* specializējas licencētās programmatūras nodrošināšanā, personas datu aizsardzībā, sniedz programmatūras auditu pakalpojumus lieliem un vidējiem uzņēmumiem.

Nākamās izmaiņas uzņēmuma akcionāru sastāvā notika pirms dienvidu gadiem – 2016. gada priekšvakarā 50 % *Squalio Group*, pēc *Lursoft* datiem, izpirka pazīstamais IT uzņēmējs Sandis Kolomenskis, kurš pirms tam 13 gadus bija nostrādājis *Microsoft*. Pārējie 50 % daļu pālaik pieder vienam no pirmajiem akcionāriem Jurim Vilderam. Tolaik Latvijas mātesuzņēmums domāja par restrukturizāciju. Pēc Sanda

Minskas centrālajās ielās joprojām dominē padomju laika arhitektūra.

Foto Marko Fibers / flickr.com / creative-commons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/

Kolomenska teiktā, uzņēmuma sa-dališana bija nepieciešama attīstībai.

2015. gadā uzņēmums operacio-nāli sadalījās divās kompānijās un oficiāli to noformēja. *Squalio Group* specializējas licencētās programmnodrošinājuma piegādē un mākoņ-datošanā, savukārt *Squalio Cloud Consulting (SCC)* izstrādā sarežģi-tus IT risinājumus pasūtītāju bizne-sam. Viens no tādiem risinājumiem ir biometrisko datu apstrādes infor-mācijas sistēmas funkcionalitātes uzlabošana. *Squalio Cloud Consulting* to izstrādā Latvijas Republikas Iekš-lietu ministrijas Informācijas centra vajadzībām.

2005. gadā *Squalio Group* (SIA DPA) atvēra savu pirmo fili-āli ārpus Latvijas – kaimiņvalstī Lie-tuvā. Tagad uzņēmums sevi uzska-ta par galveno mākoņtehnoloģiju piegādātāju Lietuvā. Darba pieredze citā tirgū izrādījās veiksmīga, un jau 2009. gada oktobrī DPA bija gatavs teritoriāli paplašināties.

Taču Lietuvā biznesa apstākļi ir lī-dzigi Latvijai, bet pavismi citā līeta ir Baltkrievija.

JAUNS STARTS

Squalio Group Baltkrievijas filiā-lies dibinātājs Sergejs Šarkovs (44) IT biznesā darbojas jau sen – 2008. gada krīzes priekšvakarā Lat-vijā viņam piedierēja 50 % datoru sa-likšanas uzņēmuma *PRO LINE*. Tā agroziņums 2007. gadā sasniedza vairāk nekā deviņus miljonus latu (12,8 miljonus eiro). Pēc 2008. gada krizes, kad viņa bizness atradas uz izdzīvošanas robežas – zaudējumi bija lielāki par astoņiem miljoniem latu (11,3 miljoni eiro) –, uzņēmējs sāka domāt, ko darīt. Ideju piespēle-jā draugs – jurists. Viņš aicināja Šarkovu uz Baltkrieviju par konsultantu autortiesībām. Izanalizējis IT nozarī, Šarkovs atgriezās Rīgā un piedāvāja savam vecajam draugam – toreizējam DPA ipašniekam Jurim Vil-deram – pievērsties Baltkrievijas tirgum.

Vilders tieši tolaik domāja par jauniem teritoriāliem iekarojumiem un pēc sarunas ar Šarkovu piedāvāja vi-nam uzņemties jaunās filiāles vadī-bu Baltkrievijā. Tolaik Baltkrievija nebija labākā vieta IT uzņēmu-miem. Pēc vairākiem ekonomi-kās izaugsmes gadiem tā, tāpat kā

UZŅĒMĒJI

IT

daudzas citas valstis, smagi pārdzīvoja pasaules ekonomisko krizi. Pēc Pasauces Banks datiem, pašā virsotnē, 2008. gadā, Baltkrievijas iekšējais kopprodukts bija 60,75 miljardi dolāru. Pēc gada tas nokritas līdz 49,21 miljardam dolāru. Šarkovs ierādās ne tajā piemērotākajā laikā, taču dažus pirms gadiem Rīgas birojs piešķira ievērojamus līdzekļus apmācībai, bez kurus nevarēja izskaidrot licencēta PN izmantošanas nepieciešamību.

Sandis Kolomenskis atceras, ka, nonākuši Baltkrievijas tirgu, viņi «sastapās ar dzīlām zināšanām IT risinājumos uzņēmumos, bet jautājums par legalitāti paška atklāts». Sarunā ar *Forbes Latvija* uzņēmuma *Softline* (Microsoft otrs partneris valstī) generāldirektors Baltkrievijā Andrejs Ovsenko saka: «2001. gadā jēdziens licencēta programmnodrošinājuma tirgus nepastāvēja, bet

pašlaik tam ir pozitīva dinamika, uzrādot 10–15 % gadā.» Tolaik Baltkrievijā pat valsts iestādēs neviens nerūpējās par licencēta PN izmantošanu. Galvenais Šarkova uzdevums bija pārliecināt valsts resorus, finanšu institūcijas un uzņēmumus pāriet uz licencētu PN.

Pieradīnat tirgu pie legāliem IT produktiem nebija viegli, tomēr situācija mainās, lai arī lēni. Pēc Starptautiskās programmnodrošinājuma ražotāju asociācijas *BSA* datiem, nelicencēta PN daļa Baltkrievijā 2010. gadā bija sasniegusi 88 %,

Squalio Group līdzīpašnieks **Sandis Kolomenskis** uzskata, ka latviešu mentalitāte ir labākā pasaule. Viņš palīdz attīstīt biznesu ne tikai NVS un Eiropas valstis, bet arī gatavo stratēģiskus plānus, lai iekarotu jaunus tirgus.

bet 2015. gadā samazinājusies par trim procentiem. Pārāk lēni? «Evolūcija prasa laiku. Pirmajos darbibas gados Baltkrievijā mēs investējām zināšanu nodošanā un apmācībā, tādējādi iekarojot tirgus atbalstu,» skaidro Kolomenskis.

Šarkovs atceras, ka sākumā neviens vijam neticēja. Lai iegūtu pirmos klientus jaunā valstī, viņš nolēma kūt par savējo Baltkrievijas IT speciālistu kopienā. Viņš sāka aktīvi piedalīties konferencēs, organizēja valsti pirmo Autortiesību asociāciju, rīkoja apmācības, sūtīja

**NO 2011. LĪDZ 2014. GADAM INVESTĪCIJAS
BALTKRIEVIJAS IT SEKTORĀ PALIELINĀJUŠĀS
PAR 290 %, SASNIEDZOT 1,47 MILJARDUS DOLĀRU.**

informāciju potenciālajiem klientiem, lai pierādītu uzņēmuma kompetences. Piemēram, 2011. gadā, lai noslēgtu sadarbības līgumu ar *Gazprom Transgaz Belarus* (*Gazprom* meitasuzņēmums, kas nodarbojas ar dabasgāzes piegādi patērtājiem Baltkrievijā un tās transportēšanu), uz iepazīstināšanas tikšanos no Rīgas speciāli atlidoja vadošais izstrādātājs. Ar sava Latvijas lielākā klienta – *Rigas satiksmes* – piemēru viņi nodemonstreja, kādas priekšrocības iegūst uzņēmums, ieviešot *Microsoft* infrastruktūras risinājumus.

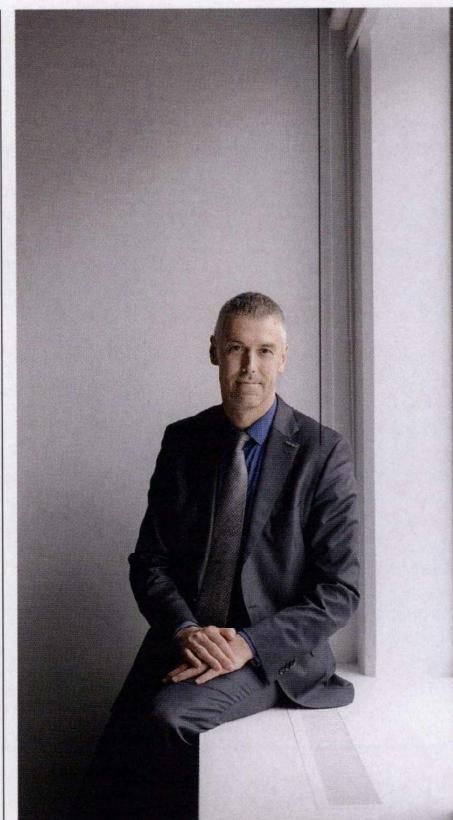
Pēc kāda laika viņam izdevās piešķist par klientiem smagsvarus – *Gazprom Transgaz Belarus*, *Konte SPA*, *Belarusbank*, *Eurotorg* (Baltkrievijas lielākais mazumtirdzniecības tīkls). Panācis pirmos rezultātus, Šarkovs sāka piešķist arī imidža klientus. Viens no pirmajiem bija Izglītības ministrija.

Taču problēmas ar to nebeidzās. 2012. gadā Baltkrievijā uzsiesmoja jauna krize. Nacionālās valūtas devalvācijas dēļ IT tirgus atkal tika stipri iedragāts. Noguruši no makroekonomiskajām nekarībām, *Squalio* akcionāri jau domāja slēgt Baltkrievijas filiāli, taču Šarkovs viņus pārliecināja, ka jānogaida.

BALTKRIEVIJAS BRĪNUMS

Kad *DPA* iegāja slēgtajā Baltkrievijas tirgū, uzņēmuma dibinātājs Juris Vilders teica, ka tur mainās biznesa ideoloģija, «tā kļūst atklātāka un tajā pašā laikā ļoti aktīva». Taču bija nepieciešams ne viens vien gadu desmits, lai pārmaiņu rezultāti ietekmētu uzņēmuma biznesu.

Nelaujoties kārdinājumam fiksēt zaudējumus, uzņēmums izrādījās istājā laikā un istājā vietā. Baltkrievijā sākās strauja izaugsme IT sektorā, kuru daudzi eksperti uzskata par vienu no daudzsoļošķakajiem Eiropā. Interesi par Baltkrievijas IT sektoru izrāda arī augsto tehnoloģiju jomā attīstītās valstis. *Israel Advanced Technology Industries* generāldirektore un prezidente Karina Maijere-Rubinšteina intervijā *Forbes Latvija* uzsver, ka Baltkrievijas ekosistēmai ir lielas perspektīvas izaugsmei. Viņa uzskata, ka tā pamatā galvenokārt ir talantīgi cilvēki, un Baltkrievijā tādi ir. «Mums kā pasaules vadošas ekosistēmas – Izraēlas

industrijas – balsij ir svarīgi saprast un atbalstīt šo izaugsmi,» uzsver Karina.

Kā konservativajai Baltkrievijai izdevās izrauties IT lideros? Dīvtūkstošo gadu sākumā programmētāju un zinātnieku emigrēšana no Baltkrievijas kļuva par nacionālu problemu – tādu pašu kā Latvijā vai Lietuvā. Taču autoritārā Baltkrievija spēja atrast efektīvus risinājumus. Valērijs Cepkalo, prezidenta palīgs zinātnes un tehnoloģiju jautājumos no 2002. līdz 2005. gadam, pastrādājis ASV un atgriezies Baltkrievijā, vērsās pie prezidenta Aleksandra Lukašenko ar iniciatīvu izveidot Augsto tehnoloģiju parku, kuram tiktu piešķirti nodokļu atvieglojumi.

Augstā tehnoloģijas parka režidenti tiek atbrīvoti no visiem korporatīvajiem nodokļiem, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli un peļņas nodokli. (Rezidentu kompāniju

Squalio Group
Baltkrievijas filiāles pārstāvis Sergejs Šarkovs strādā Šīs valsts birojā jau kopš tā izveidošanas.

Foto Reinis Hofmanis
speciāli *Forbes* (2)

darbiniekiem parks garantē fiksētu likmi 9 % iedzīvotajū ienakuma nodoklim, turklāt tas nav iekļauts gada kopējos ienākumos.)

«Zinot, kā Baltkrievijā viss ir ie-kārtots, var droši pieņemt, ka tolaik prezidentam galda jau bija gatavs projekts un tas ticis apsprests ne vienu vien mēnesi,» iestudēto tikšanos smaidot komentē Baltkrievijas uzņēmējs, kurš tagad strādā Krievijā.

2005. gada septembrī prezidents parakstīja dekrētu Nr. 12 *Par Augsto tehnoloģiju parku (ATP)*. Tagad, pēc 13 gadiem, saskaņā ar ATP datiem 91,9 % tur radīto programmu un satura produktu tiek eksportēti, ipaši uz Eiropas valstīm, ASV un Kanādu. Augsto tehnoloģiju parka apgrozījums 2016. gadā bija 820 miljoni dolāru.

Pēdējā desmitgadē industrija ir saņēmusi ievērojamu valsts atbalstu – nodokļu atvieglojumus, priekšrocības kapitāla izvešanā. Lai piešķistitu jaunus darbiniekus, Aleksandrs Lukašenko pat atcēla vīzu režīmu ar 80 valstīm. Pēc *Ernst and Young* datiem, laika posmā no 2011. līdz 2014. gadam investīcijas Baltkrievijas IT sektorā palielinājušās par 290 %, sasniedzot 1,47 miljardus dolāru. Lielākā daļa nāk no ASV, Niederlandes un Krievijas.

Pakāpeniski Baltkrievijas IT tirgū ienāca arī Rietumu uzņēmumi. *IBA Group*, *Itransition*, *Microsoft* – tie ir tikai daži pasaulē pazīstamu zīmolu nosaukumi IT un PN jomā, kuriem šajā valstī ir savi biroji un sava izstrāde. Otrs *Microsoft* partneris Baltkrievijā ir uzņēmums ar Krievijas saknēm *Softline*, kurš jau vairāk nekā 15 gadu piedāvā savus pakalpojumus tirgū. *Softline* ģenerāldirektors Baltkrievijā Andrejs Osvejko uzsver: «Savu daļu tirgū mēs vērtējam 50 % līmeni no kopējā apjoma.»

Baltkrievija negrasās apstāties. 2016. gadā prezidents Aleksandrs Lukašenko paziņoja, ka nākamajā piecgadā (jā, Baltkrievijā ekonomiskā attīstība joprojām tiek plānota padomju piecgadēs) vidējās tehnoloģiskās rāzošanas daļai ir jāpalielinās līdz 50 % no iekšējā kopprodukta. Baltkrievija ir pirmā valsts Eiropā, kas pilnībā legalizējis vietas operācijas ar kriptovalūtu. Maiņierīcēm tokenu *racējiem*, ATP režidentiem – vissvarīgākais šajā

UZNĒMĒJI

IT

Nācis no Baltkrievijas

ŠAI ASTRUMEIROPAS VALSTIJ IR TIEŠA SAISTĪBA AR DAUDZIEM
PAZĪSTAMIEM INTERNETA UN IT JAUNUZNĒMUMIEM.

Viber

Populāra bezmaksas programma audio un video zvaniem, ziņu sūtīšanai. Pirmā lejupielādes versija parādījās 2010. gadā. Programmas izstrādātājs ir Igors Magazinniks (baltkrievs) un Marko Talmons (izraēliets). Baltkrievijā tika izveidots lietojumprogrammas izstrādes centrs. 2014. gada februārī Japānas uzņēmums Rakuten nopirka Viber par 900 miljoniem dolāru.

Maps.me

Kartēšanas lietojumprogramma, ar kuras palīdzību var iepriekš lejupielādēt kartes mobilajā ierīcē un izmantot tās bez piešķiruma internetam. Projekts radās Baltkrievijā 2010. gada *Startup Weekend*. Ta izstrādātaji ir Juris Melničeks, Aleksandrs Zolotarjovs, Viktors Gavako un Sergejs Rečickis. 2014. gadā Mail.Ru Group nopirka Maps.me. Juris Melničeks vēlāk parceļās uz Maskavu.

MSQRD

Lietojumprogramma, kas izmaina cilvēka izskatu video tērēšanas laikā un pašfoto. Baltkrievijas rezidents Sergejs Gončars un Jevgenijs Nevženēgs izstrādāja programmu 2015. gadā. 2016. gadā sociālais tīkls Facebook nopirka Masquerade Technologies (šo izstrādātāju Baltkrievijas uzņēmumu).

World of Tanks

Daudzlietotāju tiešsaistes spēle ar tankiem ir uzņēmuma *Wargaming* sastāvā. Tās radītāji ir Minskā dzimušais Viktors Kislijs un viņa brālis Jevgenijs Kislijs. Bloomberg vērtējumā *Wargaming* ieņēmumi 2015. gadā bija 590 miljoni dolāru.

EPAM

Ārpakalpojumu sniegšanas uzņēmums programmnodrošinājuma izstrādes jomā. Viens no uzņēmuma dibinātājiem, tagadējais tā prezidents un direktorū padomes priekšsēdētājs ir Baltkrievijas Nacionālās tehniskās universitātes absolvents Arkādijs Dobkins. Uzņēmums kotējas biržā NYSE, gada laikā tā akciju vērtība palielinājās par 71 %.

dekrētā ir atvieglojumi, saskaņā ar kuriem līdz 2023. gada 1. janvārim no uzņēmumiem, kas nodarbojas ar šāda veida biznesu, netiks iekasēts ienākuma nodoklis.

Baltkrievijā ir ne tikai valsts atbalsts, bet vēl vienu priekšrocību – kvalitatīva augstākā tehniskā izglītība, un vairāk nekā 40 % studentu mācās par valsts pabalstiem. 2015. gadā Baltkrievijas universitātēs pabeidza 81 tūkstotis studentu, no kuriem 14 300 – profilā *tehnika un tehnoloģijas*. «No tik liela skaita absolventu ir daudz vieglāk izvēlēties talantigus un perspektīvus nākamos darbiniekus,» saka Kolumenskis. Turklat gandrīz visiem IT uzņēmumiem ir mācību centri, kur studentiem pilnveidoties, adaptēt zināšanas bīznesa praksei. «Baltkrieviem gan pieejā, gan domāšana ir absoluīti eiropeiska,» turpina Kolumenskis, «un tas piesaista nākamos darba devējus.» Viņš vēl piebilst – ja Baltkrievijas robeža Rietumu virzienā būtu pavērtā plašāk, viņiem

pavērtos ievērojams izaugsmes potenciāls.

VIRS BALTKRIEVIJAS SKAIDRAS DEBESIS

Squalio Group filiāle Baltkrievijas tirgū darbojas vairāk nekā astoņus gadus. Šajā laikā viņi ir labi ieņinuši Baltkrievijas patēriņtājus un kļuvuši par vienu no galvenajiem birojiem sarežģītu tehnoloģisko risinājumu izmantošanā. Bizness ir ievēroami paplašinājies pēc tam, kad 2014. gadā Microsoft piešķira uzņēmumam *Licensing Solutions Providers (LSP)* statusu. Šis statuss tiek piešķirts Microsoft partneriem, kas strādā ar lielajiem pasūtītājiem (vairāk nekā 250 datoru), kuri ir gatavi lietot Microsoft programmnodrošinājumu kā korporativo standartu. Notikuma mērogs ir grandiozs, jo šāds statuss piešķirts tikai nedaudziem Microsoft partneriem: Krievijā – astoņiem, Baltkrievijā – diviem. Galvenais virziens, kas uzņēmumam Baltkrievijā nes peļņu, ir

Publicitātes foto

Augsto tehnoloģiju parks tika izveidots 2005. gadā.

Stroy Mir Group un daudzi citi.

Ko *Squalio* dara klientu labā? Spilgts uzņēmuma darbības piemērs ir vienošanās ar mazumtirdzniecības tīklu *Euroopt*. Pirmajā posmā *Squalio Group* veica programmno-drošinājuma un aprīkojuma inventarizāciju, otrajā izstrādāja ieteikumus pasūtītāja IT infrastruktūrai un biznesa risinājumiem, pēc tam ie-teica *SAM-services* (*Microsoft* produktu pilnīga inventarizācija personālajos datoros un serveros un detalizēta katra veida programmas aktīva licences analize) procesa ie-viešanas plānu un novērtēja pasūtītāja gatavību pāriet uz *Microsoft* mākoņtehnoloģijām. Trešajā posmā uzņēmums ieviesa *Microsoft* produktu *Office 365*. *Euroopt* sistēmas administrēšanas un informācijas drošības nodalas vadītājs Andrejs Volkovs domā, ka pāreja uz mākoņtehnoloģiju izmantošanu, tostarp *Office 365*, «nodrošinās uzņēmu-ma darbiniekam attalīnāto piekļuvi korporatīvajiem resursiem». Šarkovs uzskata, ka viņiem ir izdevies «par 30 % optimizēt uzņēmuma izdevu-mus licences iegūšanai».

Bez PN tirgošanas un IT risinā-jumu išteinošanas *Squalio Group* at-tīsta arī mākoņtehnoloģiju biznesu. Šīs tehnoloģijas tagad izmanto faktiski visi – no parastiem lietotājiem (personīgās datu glabātavas, piemēram, *Google Drive*) līdz lielu finan-šu iestāžu skaitļošanas centriem. *Cloud computing* pēdējos gados kļu-vis populārs, un, pēc *Internatio-nal Data Corporation* prognozēm, līdz 2020. gadam izdevumi māko-n-tehnoloģijām visā pasaulei sasniegls 203,4 miljardus dolāru. *Squalio Group* lielāko daļu savu ieņēmumu gūst tieši ar to, ka nodrošina klien-tiem mākoņtehnoloģijas.

Sākot darboties tīrgū, *Squalio Group* bija savi dati centri Latvijā (kur tika glabāti visi dati, tā sauktās mākoņkopijas), bet uzņēmums ir no tiem atteicies. Kolomenskis atzīst, ka uzturēt savus dati centrus izrā-dījās neizdevīgi, tāpēc uzņēmums pārpārod *Microsoft* un citu gigantu mākoñresursus (datu glabātavas). *Microsoft* datu centri atrodas daudz-viet pasaulei, piemēram, to klien-tu dati, kuri izmanto *Microsoft Of-fice 365 for Finance and Operations*, tiek glabāti ASV, Īrija, Niderlandē un

Kanādā, bet produkta *Microsoft Office 365* dokumenti – Honkongā, Sin-gapūrā, Brazilijā, ASV, Īrija, Nider-landē, Austrijā, Anglijā, Japānā un Korejā.

Tomēr Baltkrievijā debesis nemaz nav tik skaidras. Tur ir spēkā Alek-sandra Lukašenko dekrēts Nr. 60 *Par pasākumiem interneta tīkla nacionā-lā segmenta izmantošanas pilnvei-došanā*. Baltkrievijas residentiem, sniedzot interneta pakalpojumus, ir jāizmanto interneta tīkla nacionā-lā segmenta sistēmas un resursi, tas ir, jāizmanto vietējo uzturētāju pa-kalpojumi, bet serveri jāizvieto ti-kai Baltkrievijā. Iznāk, ka mākoñpa-kalpojumus rezidenti var sniegt vai nu tad, ja piegādājamie pakalpojumi IT infrastruktūra ir izveidoti parei-zī, vai tad, ja ir izstrādāta to snoeg-šanas ligumu shēma (situācijā, kad pakalpojumu patiesībā sniedz uzņē-mums – nerezidents, bet Baltkrievi-jas subjekts darbojas kā starpnieks). Tiešā veidā šādi ierobežojumi uz ne-rezidentiem neatliecas. Tāpēc, lai gan valsts visu stingri regulē, Latvijas uzņēmums *Squalio Group* Balt-krievijā sniedz savu pakalpojumu – mākoñresursu pārpārdošanu –, taču tas nenodrošina tik daudz klien-tu, cik licencēta PN izplatīšana, iz-strāde un uzstādīšana pasūtītāju uzņēmumos.

Lai gan Baltkrievija ilgu laiku dzīvoja ar Krievijas atbalstu, pēc Sanda Kolomenska domām, cilvēku pieejā bīznesam un domāšanā šajā valstī ir ļoti eiropeiska. «Baltkrievija ir kā savdabīgs tilts. Viņi daļēji ir sagla-bājuši plānveida ekonomiku, bet tajā pašā laikā ieviesuši tīrgus ekonomi-kas elementus, un ir saņācis ļoti in-terests sajaukums.» Sergejs Šar-kovs, kas no Latvijas ir pārcēlies uz pastāvīgu dzīvi Baltkrievijā, jau ir in-tegrējies jaunajā kultūrā. Viņš ne-zaudē sakarus ar Latviju, bieži ap-meķle kopējās tīkšanās uzņēmumā.

Pateicoties Eiropas pieredzes iz-mantošanai un vietējā tīrgus pārz-i-nāšanai, zimols *DPA/Squalio Group* jau ir iekarojis atzinību Baltkrievi-jā. Pēdējos divus gadus Baltkrievijas filiāle turpinās nostiprināt savas po-zicijas informācijas drošības tīrgū. Uzņēmuma līdzīpašnieks Sandis Ko-lomenskis plāno turpmāko biznesa paplašināšanu – «iekarot tīrgu +3 un -3 laika joslās». F

EKSPERTA VIEDOKLIS

Kirils Laptevs

Sorainen vecākais jurists, komunikāciju, mediju un tehnoloģiju sektora grupas vadītājs

Baltkrievija pasaulē ir pazīstama ar savu IT izstrādes skolu, kuras sākums meklējams vēl Padomju Savienības laikos. Lielā loma šīs nozares attīstībā ir Augsto tehnoloģiju parkam (ATP). Tas nodibināts 2005. gadā, lai nodrošinātu labvēlīgus apstākļus IT nozares attīstībai. Tagad ATP strādā 200 uzņēmumu, parka rezidentu eksports 2017. gadā pārsniedza miljardu dolāru. Kopējais speciālistu štābs ir 32 tūkstoši cilveku. Baltkrievijas saknes ir labi pazīstamiem ārpakalpojumu uzņēmumi un daudzām produktu kompānijām, piemēram, *Wargaming* un *Viber*.

2017. gada beigās prezidents Lukašenko parakstīja īpašu dek-rettu, nostiprinot progresīvo un unikālo regulējumu IT jomā. Pī-mām kārtām tas attiecas uz blokķedes tehnoloģijām un kriptova-lūtu. Lai nodrošinātu labvēlīgus apstākļus, tokeni atzīti par legālu tiesisko attiecību objektu. Par darījumiem ar tokeniem un to iegū-vi daudzos gadījumos nav nepieciešams maksāt nodokļus. Prieķ-rociņš darbos līdz 2023. gadam, bet ATP rezidentiem – pat līdz 2049. gadam.

Vēl jāpiemin eksteritorialitātes un nodokļu priekšrocības. ATP rezidentu uzņēmuma ofis var atrasties jebkurā valsts daļā, tam nav obligāti jābūt parka teritorijā. Nodokļu priekšrocības paredz likmes samazināšanu un pat pilnīgu atbrīvošanu no atsevišķiem nodokļiem, piemēram, peļļas un pievienotās vērtības nodok-ļa. Turklat ATP ir vienkāršota dokumenta aprite un angļu tiesiskā sistēma. Paredzēta arī ATP nodeva 1% apmēra no uzņēmuma le-nākumiem. Īpašie noteikumi bezvīzu iebrukšanai un vienkāršotā darbā iekārtošanās ārzemniekiem paver jaunas iespējas starptau-tiskajam IT biznesam.

Bez ATP jaunajiem projektiem valsti palīdz arī tādi jaunuzņē-mumu akceleratori kā *Imaguru* un *Space*. Uzņēmēji aktīvi attīsta IT ekosistēmu un pievēršas riska kapitāla investīcijām. Piemēram, brāļi Gurski no fonda *Haxus* ir ziņāmi ar savu kompāniju darīju-miem ar *Facebook*, *Google* un *Mail.Ru*.

ATP ir saglabājis valstī smadzenes IT nozarei un padarījis to pie-vilcīgu investoriem no Eiropas, ASV un Izraēlas. Savam R&D cen-tram izvēloties Baltkrieviju, daudzas ārzemju kompānijas ļem vērā vietējo izstrādātāju profesionālo īremeni un salīdzinoši zemās izmaksas. Atbalsts mācību programmām un spilgtā IT ekosistēma rada visus nosacījumus turpmākai nozares attīstībai.

RUBRIKU PIEDĀVĀ

LATVIJA IGAUNIJA LIETUVA BALTKRIEVIJA